

Pestprotocol

Mei 2014

Inhoudsopgave

Mei 2014.....	1
Inleiding.....	3
Doel van dit pestprotocol.....	4
Waarom een pestprotocol?	4
Wat wordt verstaan onder pesten?	4
Hoe gaan wij op de Bakelgeert met pesten om?	5
Aanpak van pestgedrag	6
Vooraf.....	6
De stappen van de Bakelgeert	6
Uitzondering.....	7
Straffen - overzicht onderbouw	8
Straffen - overzicht midden- en bovenbouw	8
Het Vertel het je ouders-blad.....	10
Het Vertel het je leerkracht-blad	12
Oeps-formulier	14
Registratieformulier	16
Hulp aan de ouders	17
Adviezen aan ouders van pesters:	17
Adviezen aan ouders van gepeste kinderen:	17
Adviezen aan alle andere ouders	18

Inleiding

In dit pestprotocol geeft basisschool De Bakelgeert duidelijkheid:

1. Dit verstaan we onder pestgedrag.
2. Dit zijn de afspraken.
3. Dit zijn de consequenties.
4. Dit verwachten wij van iedereen.
5. Hier ligt onze verantwoordelijkheid.

Kinderen die pesten, worden met dit ongewenste gedrag geconfronteerd. Wanneer het niet ophoudt, dan volgt er straf.

Straf is een duidelijk signaal aan het kind dat er een grens is overschreden.

Natuurlijk lost straf het pestgedrag niet op.

In eerste instantie zal de leerkracht, zowel de pester als de gepeste, moeten helpen om hun gedrag te veranderen.

In tweede instantie zal het inschakelen van externe hulp worden geadviseerd aan de ouders.

Dit protocol geeft aan, dat er grenzen zijn aan de incasseringsbereidheid van de school.

Als niets helpt, volgt schorsing en verwijdering van de leerling van school.

Dit protocol doet een groot beroep op het beoordelingsvermogen van leerkrachten. Zij staan helemaal aan het begin van het traject. Hun inschatting is cruciaal.

Doel van dit pestprotocol

Wij willen dat iedereen zich hier op school prettig voelt.

Kinderen en leerkrachten moeten met elkaar in een veilige en vertrouwde omgeving kunnen werken.

Wij gaan op school uit van de principes:

1. Iedereen is uniek
2. Blijf jezelf
3. Heb respect voor jezelf en de ander.

Helaas lukt dit niet altijd en niet iedereen, maar pestgedrag is en blijft voor alle partijen ongewenst.

Waarom een pestprotocol?

De Bakelgeert wil leerlingen een veilig pedagogisch klimaat bieden, waarin zij zich harmonieus en op een prettige en positieve wijze kunnen ontwikkelen. De werknemers van de Bakelgeert bevorderen deze ontwikkeling door het scheppen van een veilig klimaat en een prettige werksfeer in de school. Pesten komt helaas op iedere school voor, ook bij ons. Het is een probleem dat wij onder ogen zien en op onze school serieus willen aanpakken.

Dit protocol is een vastgelegde wijze waarop wij het pestgedrag van leerlingen in voorkomende gevallen benaderen. Het biedt alle betrokkenen duidelijkheid over de impact, ernst en specifieke aanpak van dit ongewenste gedrag.

Wat wordt verstaan onder pesten?

Onder pesten op school verstaan wij het volgende: "Pesten is een systematische, psychologische, fysieke of seksuele handeling van geweld door een leerling of een groep leerlingen ten opzichte van één of meer leerlingen, die niet (langer) in staat is/zijn zichzelf te verdedigen."

Pesten heeft duidelijke kenmerken:

- pesten gebeurt opzettelijk;
- pesten is bedoeld om schade toe te brengen (fysiek, materieel of mentaal);
- bij pesten is er altijd sprake van ongelijke machtsverhoudingen (fysiek of verbaal sterkere personen kiezen minder weerbare personen als slachtoffer);
- pesten gebeurt systematisch;
- pesten houdt niet vanzelf op, maar wordt eerder erger als er niet wordt ingegrepen;
- pesten is van alle tijden en komt in alle groepen en culturen voor.

Pesten is niet hetzelfde als plagen. Bij plagen zijn de machtsverhoudingen gelijk. Nu eens is de ene "het lijdend voorwerp" en dan de andere.

Pesten is structureel en brengt kinderen tot wanhoop. Het structurele karakter vraagt om echt beleid.

Hoe gaan wij op de Bakelgeert met pesten om?

Het aanpakken van pesten heeft alleen zin als aan een aantal voorwaarden wordt voldaan. Wij willen niet dat er gepest wordt op onze school en doen er daarom wat aan.

Dat gaat op de volgende manier:

1. Pesten wordt als een probleem gezien door alle direct betrokken partijen: docenten, schoolleiding, ouders en leerlingen (gepeste kinderen, pesters en de zwijgende middengroep).
2. De school wil eerst en vooral het pestprobleem voorkomen. Een preventieve aanpak bestaat onder meer uit de behandeling van het onderwerp met de leerlingen. Dit onder andere door het samenstellen van de groepsregels. Hierin staan de gedragsregels tegen pesten. Dit contract wordt aan het begin van elk schooljaar samen met de groep opgesteld. De kinderen maken zelf de regels over de omgang met elkaar waardoor hun betrokkenheid en verantwoordelijkheid vergroot wordt. De basis moet zijn: doe niet bij een ander wat je zelf ook niet graag hebt. Alle kinderen van de groep en de leerkracht zetten hun handtekening onder de regels. De regels worden duidelijk zichtbaar in het lokaal opgehangen en de ouders ontvangen een kopie, zodat ook zij op de hoogte zijn van de regels van de klas. De regels worden elke week even aan de orde gesteld en eventueel aangepast.

We maken deze regels bewust met de hele klas.
Naast het slachtoffer en de pestkoppen bestaat er een grote 'zwijgende middengroep'. De kinderen wordt uitgelegd dat mensen die hun mond houden medeverantwoordelijk zijn. Het opstellen van omgangsregels helpt om deze groep te mobiliseren.
3. Aan het begin van elk schooljaar, tijdens de algemene informatieavond van de desbetreffende groep, informeert de leerkracht de ouders over het pestprotocol, waarbij het accent wordt gelegd op het belang van een veilig schoolklimaat. De preventie, de gedragsregels tegen pesten en de gevolgen van overtreding komen daarbij kort aan bod.
4. Als pesten desondanks toch optreedt, wat door ons wordt gesignaleerd, nemen we vervolgens duidelijk stelling TEGEN het pesten.
5. Wanneer pesten de kop opsteekt, beschikt de school over een directe aanpak.

Aanpak van pestgedrag

Vooraf

We leren de kinderen, dat ze hun gevoel moeten volgen. Concreet betekent dit: als je iets ziet of meemaakt dat je geen goed gevoel geeft, dan ga je hulp halen.

Ben je alleen, dan roep je heel hard "HELP!" waarmee je laat merken dat er iets mis is. Er zal altijd iemand reageren.

De stappen van de Bakelgeert

Stap 1

- a. Zodra een leerkracht pestgedrag vermoedt, ziet of ervan op de hoogte wordt gesteld, roept hij/zij de betrokken leerlingen bij zich. Beide partijen mogen hun verhaal doen; eerst afzonderlijk, daarna gezamenlijk.
- b. Aan de hand van het groepscontract gaat de leerkracht samen met de betrokken leerlingen na of er sprake is van pestgedrag.
- c. Is er sprake van pestgedrag, dan hanteert de leerkracht meteen het straffenoverzicht (zie pagina 8 t/m 9).
- d. Bovendien maakt hij/zij met de pester de afspraak dat dit gedrag niet meer voorkomt. De pester biedt haar/zijn excuses aan ten opzichte van het gepeste kind.
- e. De leerkracht noteert het voorval met namen en datum in ons leerlingadministratiesysteem Parnassys, met een verwijzing in de map 'Pestprotocol' naar dit systeem.

Stap 2

- a. Komt het negatieve gedrag ondanks de straffen uit het straffenoverzicht nog meerdere malen voor, dan worden de ouders geïnformeerd. De pester wordt gevraagd het "Vertel het je ouders"-blad in te vullen en de volgende schooldag ondertekend mee terug te brengen.
- b. Bij jonge kinderen die het formulier nog niet kunnen invullen, wordt door de leerkracht telefonisch contact opgenomen met de ouders.
- c. De leerkracht controleert of het "Vertel het je ouders"-blad ondertekend terugkomt. Zo niet, dan meldt de leerkracht aan de ouders van de gepeste leerling wat er voorgevallen is.
- d. De leerkracht noteert het voorval met namen en datum in ons leerlingadministratiesysteem Parnassys, met een verwijzing in de map 'Pestprotocol' naar dit systeem.

Stap 3

- a. Wanneer hetzelfde kind nogmaals, als pester, betrokken is bij pestgedrag, dan neemt de leerkracht telefonisch contact op met de ouders en maakt een afspraak om het een en ander te bespreken. De boodschap moet duidelijk zijn: De Bakelgeert tolereert dit gedrag niet! De leerkracht verzoekt de ouders om indringend met hun kind te spreken en wijst op het vervolg onder stap 4.
- b. De leerkracht noteert het voorval met namen en datum in ons leerlingadministratiesysteem Parnassys, met een verwijzing in de map 'Pestprotocol' naar dit systeem.

Stap 4

- a. Wanneer hetzelfde kind wederom als pester betrokken is bij pestgedrag, dan geeft de leerkracht de naam van de pester door aan de directeur.
- b. Die heeft een indringend gesprek met de betreffende leerling en zal haar/hem een passende straf geven. Daarbij zal vooral gekeken worden naar een positieve manier van straffen.

- c. De directeur nodigt de ouders van de pester op school uit voor een gesprek. Hierin wordt o.a. medegedeeld wat de school gedaan heeft om het pestgedrag te laten ophouden en welke kansen de pester nog krijgt.
Ook wordt besproken wat de bevoegdheid van de directeur is met betrekking tot schorsing en verwijdering van de leerling en wanneer hij daartoe zal overgaan.
- d. De leerkracht noteert het voorval met namen en datum in ons leerlingadministratiesysteem Parnassys, met een verwijzing in de map 'Pestprotocol' naar dit systeem.

Stap 5

- a. De directeur handelt conform de procedure schorsing en verwijdering.
- b. De leerkracht noteert het voorval met namen en datum in ons leerlingadministratiesysteem Parnassys, met een verwijzing in de map 'Pestprotocol' naar dit systeem.

De map 'Pestprotocol De Bakelgeert'

De map van het pestprotocol ligt in het magazijn met schoolmaterialen.

In de map zitten de volgende onderdelen:

- Per groep 'het groepscontract' met daarin de gedragsregels tegen pesten.
Achter elk groepscontract drie registratieformulieren om het pestgedrag direct te registreren.
Met behulp van deze lijst kan iedereen in een oogopslag zien of de leerling al betrokken is geweest bij pestgedrag en of hij/ zij al met het straffenoverzicht in aanraking is gekomen en daarbij direct actie ondernemen.
- De verschillende formulieren:
  - + 't Oeps formulier
  - + Vertel het je ouders blad
  - + Vertel het je leerkracht blad
- Het gehele pestprotocol

In groep 1-2 staan in de boekenkast verschillende leesboeken over pesten.

Uitzondering

Wanneer een overtreding de gepeste erg raakt, worden ouders van beiden geïnformeerd. In geval van herhaling worden de ouders van de leerling, die de overtreding is begaan, uitgenodigd voor een gesprek op school.

In geval van heftige incidenten, wordt de directeur direct (en wanneer deze niet op school aanwezig is direct telefonisch) betrokken bij het voorval, de ouders geïnformeerd en gaan we direct over op stap 4.

Straffen – overzicht onderbouw

Hieronder volgt een overzicht van straffen bij overtreding van de regels in de onderbouw:

1. **Waarschuwing:** Bewust maken van de overtreding. Hierin kan de helpende hand een rol spelen.
2. **Time/ out:** Het kind wordt even buiten de groep geplaatst.
- 3.a **Schrijven/ tekenen:** opschrijven- tekenen waarom de regel die is overtreden zo belangrijk is.
3.b **Ouders informeren**
4. **Brief- tekening:** Het kind schrijft een brief of maakt een tekening voor het 'slachtoffer' met uitleg en excuses.
4.b **Ouders informeren**
- 5.a **Complimentenzon:** De leerling, die pestgedrag heeft vertoond, maakt een complimentenzon voor het gepeste kind.
5.b **Ouders informeren**
- 6.a **Binnenblijven en opdracht:** terwijl de andere kinderen buitenspelen, blijft de overtreder binnen en maakt een opdracht. Dit kan zijn het overschrijven van de groepsregels, maar ook het maken van een tweedelige tekening (1. dit is er gebeurd 2. zo had het moeten gaan)
6.b **Gesprek met ouders**
- 7.a **De pester krijgt een gesprek met de directeur**
7.b **Gesprek ouders met de directeur**

Straffen – overzicht midden- en bovenbouw

Hieronder volgt een overzicht van straffen bij overtreding van de regels in de midden- en de bovenbouw:

1. Waarschuwing: Bewust maken van de overtreding. Hierin kan de helpende hand (dit is een leerling met deze taak, gedurende een in de groep vastgestelde periode) een rol spelen. Dit is alleen van toepassing wanneer het gaat om een kleine overtreding gaat.

2. Schrijven: Opschrijven waarom de regel die is overtreden zo belangrijk is.

3.a Schrijven:

Middenbouw: Het 'Oeps formulier' invullen.

Bovenbouw: Het 'Vertel het je leerkracht blad' invullen.

3.b Ouders informeren

4.a Lezen: Een fragment uit een leesboek (*waarin er sprake is van pestgedrag*) of een brief lezen van iemand die vroeger gepest is.

4.b Schrijven: Schrijf in minimaal vijf regels wat jij van dit fragment of deze brief geleerd hebt.

4.c Ouders informeren

5. Ouders informeren: De leerling vult in het 'Vertel het je ouders blad'.

6.a Gesprek ouders: Ouders telefonisch informeren en een gesprek plannen.

Bovendien vult de leerling het 'vertel het je ouders blad' in.

b. Boekbespreking maken van een boek, waarin er sprake is van pestgedrag.

7.a Een verslag over pesten maken.

7.b De pester krijgt een gesprek met de directeur

7.c Gesprek ouders met de directeur.

8. Een spreekbeurt over pesten houden.

Het Vertel het je ouders-blad

Naam ..... Datum .....

1. Waarom moet je dit blad invullen?

.....
.....
.....

2. Wat is er volgens jou gebeurd?

.....
.....
.....
.....

3. Welke regel is overtreden?

.....
.....

4. Hoe zorg je ervoor dat dit niet meer gebeurt?

.....
.....
.....
.....

5. Hoe los je dit probleem op?

.....
.....
.....

6. Eventuele opmerkingen:

.....

.....

.....

Lever dit blad uiterlijk ..... in bij je leerkracht.

Datum:
Handtekening voor gezien door ouder(s)
Eventuele opmerkingen :

Het Vertel het je leerkracht-blad

Naam .....

Datum .....

1. Waarom moet je dit blad invullen?

.....
.....
.....

2. Wat is er volgens jou gebeurd?

.....
.....
.....
.....

3. Welke regel is overtreden?

.....
.....

4. Hoe zorg je ervoor dat dit niet meer gebeurt?

.....
.....
.....

5. Hoe los je dit probleem op?

.....
.....
.....

6. Eventuele opmerkingen:

.....

.....

.....

Datum:
Handtekening voor gezien door leerkracht:
Eventuele opmerkingen :

Oeps-formulier

Oeps, dat ging mis!!

Er is iets vervelends gebeurd, vul jij nu dit formulier in

Ik heet:.....

uit groep:.....

Wanneer gebeurde het?

maandag

dinsdag

woensdag

donderdag

vrijdag

Wie waren erbij?

Waar gebeurde het?

in de klas

op de speelplaats

bij de fietsen

in de gang

bij de wc's

ergens anders nl.(vul maar in):

Wat gebeurde er?

iemand pestte mij

iemand duwde mij

iemand huilde

iemand schold mij uit

iemand maakte iets kapot

iemand schopte mij

iets anders nl. (vul maar in):

Wat deed jij?

ik liep weg

ik kneep

ik duwde

ik maakte iets kapot

ik schopte

ik riep een scheldwoord

ik huilde

iets anders nl. (vul maar in):

Ga verder op de achterkant.

Wat gebeurde er daarna?

Had jij er voor kunnen zorgen dat het niet gebeurd was?

ja

nee

Waarom?

Wat heb je er van geleerd?

Is er nog iets belangrijks wat je hierover wilt vertellen?

Doe dat dan hieronder:

Datum:.....

Jouw handtekening:.....

Ingeleverd bij juf/meneer:.....(vul de naam van de juf of meneer in)

Klaar? Echt niks vergeten?

Lever dan je blaadje in. Bedankt voor het invullen.

Registratieformulier

Groep:

Schooljaar:

Datum	Betrokken leerlingen		Wat is er gebeurd?	Actie
	overtreder	gepeste		

Hulp aan de ouders

Adviezen aan ouders van pesters:

- Neem het probleem serieus.
- Raak niet in paniek: elk kind loopt kans pester te worden.
- Probeer achter de mogelijke oorzaak van het pesten te komen.
- Maak je kind gevoelig voor wat het anderen aandoet.
- Besteed aandacht aan je kind.
- Stimuleer je kind tot het beoefenen van een sport.
- Als je kind al lange tijd pest, vraagt dat om een uitgebreide aanpak.

Neem contact op met de leerkracht, ga bij de school kijken, lees boeken en bekijk samen met je kind dvd's over pesten.

- Beloon je kind en help het zijn zelfrespect terug te krijgen.
- Houd de communicatie open, blijf dus in gesprek met je kind. Doe dat niet op negatieve manier, maar geef adviezen om aan het pesten een einde te maken.

Een negatieve manier van vragen is bijvoorbeeld: 'Wat is er vandaag weer voor ergs gebeurd?'

- Laat je kind opschrijven wat het heeft meegemaakt. Dit kan best emotionele reacties bij je kind oproepen. Op zich is dat niet erg, als het maar hierbij geholpen wordt de emoties te uiten en te verwerken.

Adviezen aan ouders van gepeste kinderen:

- Als pesten niet op school gebeurt, maar op straat, kun je de ouders van de pester opbellen en voorzichtig vragen er met hun kind over te praten. Gebruik daarbij als argument dat elk kind op straat veilig moet kunnen zijn. Niemand zal dat ontkennen.

- Pesten op school kun je het beste direct met de leerkracht bespreken.
- Als je kind al lange tijd is gepest, vraagt dat om een uitgebreide aanpak.

Neem contact op met de leerkracht, ga bij de school kijken, lees boeken en bekijk samen met je kind dvd's over pesten.

- Als je van je kind er met niemand over mag praten, steun dan je kind, geef het achtergrondinformatie en maak je kind duidelijk dat de school het voorzichtig zal aanpakken. Voordat je dit belooft, is het raadzaam de school te vragen of ze dit probleem ook daadwerkelijk voorzichtig aanpakt.
- Beloon je kind en help het zijn zelfrespect terug te krijgen.
- Stimuleer je kind tot het beoefenen van een sport, zodat hij in een spel of motorische vaardigheid kan uitblinken.
- Wordt je kind op de sportclub gepest door leeftijd- of klasgenoten, vraag dan de leiding aan het pesten aandacht te besteden en met de kinderen te bespreken dat ieder kind op de club veilig mag zijn.

- Houd de communicatie open, blijf dus in gesprek met je kind. Doe dat niet op negatieve manier, maar geef adviezen om aan het pesten een einde te maken.

Een negatieve manier van vragen is bijvoorbeeld: 'Wat is er vandaag weer voor ergs gebeurd?'

- Steun je kind in het idee dat er een einde aan komt.
- Laat je kind opschrijven wat het heeft meegemaakt. Dit kan best emotionele reacties bij je kind oproepen. Op zich is dat niet erg, als het maar hierbij geholpen wordt de emoties te uiten en te verwerken.

- Laat je kind deelnemen aan een sociale vaardigheidstraining (SVT). Sta dus niet toe dat je kind voor de zoveelste keer buitengesloten wordt, nu door het naar een instantie buiten school toe te sturen.
- Accepteer de situatie niet. Als de school niet wil meewerken, schakel dan de vertrouwenspersoon op school in om aan de ongezonde situatie voor je kind een einde te maken.

Adviezen aan alle andere ouders

- Neem het probleem serieus: het kan ook jouw kind overkomen.
- Neem de ouders van het gepeste kind serieus.
- Maak het tot een gemeenschappelijk probleem.
- Praat met je kind over school, over de relaties in de klas. Vraag hen ook af en toe of er in de klas wordt gepest.
- Geef af en toe informatie over pesten: wie doen het, wat doen zij en waarom?
- Corrigeer je kind als het voortdurend anderen buitensluit.
- Geef zelf het goede voorbeeld.